

مرکز تحقیقات اسلامی

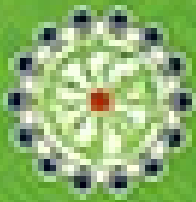
اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

مجمع تشخیص آراء و امور شرعی

بیت

در مکتب اهل بیت

جلد ۱۱

چگونگی صلوات بر پیامبر (ص)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونگی صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله

نویسنده:

عبدالکریم بهبهانی

ناشر چاپی:

مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	چگونگی صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله
۶	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۵	سخن مجمع
۱۹	مقدمه
۲۷	نگرش شیعه وستى به صلوات بر محمد وآل محمد (صلی الله علیه و آله)
۲۹	عبارت صلوات بر پیغمبر (صلی الله علیه و آله)
۳۲	خاندان پیغمبر چه کسانی اند؟
۳۵	نگرش فقهی به صلوات
۳۶	چه وقت صلوات واجب می شود؟
۴۰	چکیده
۴۲	درباره مرکز

چگونگی صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله

مشخصات کتاب

سرشناسه: بهبهانی، عبدالکریم

عنوان قراردادی: کیفیه الصلاه علی النبی . فارسی

عنوان و نام پدیدآور: چگونگی صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله [کتاب] / گروه پژوهش و پاسخ به شبهات، عبدالکریم بهبهانی؛ مترجم محمد امینی؛ تهیه کننده اداره ترجمه معاونت فرهنگی [مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)]؛ ویراستاری امرا... نصیری.

مشخصات نشر: قم: مجمع جهانی اهل بیت (ع)، ۱۴۳۵ ق. = ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۵ ص.؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س م.

فروست: در مکتب اهل بیت علیهم السلام؛ ۱۱.

شابک: دوره ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۹-۲۷۰-۴؛ ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۹-۲۸۱-۰.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: صلوات

موضوع: صلوات -- احادیث

موضوع: احادیث اهل سنت -- قرن ۱۴

شناسه افزوده: عربی، حسینعلی، ۱۳۴۹ - ، مترجم

شناسه افزوده: نصیری، امرالله، ویراستار

شناسه افزوده: مجمع جهانی اهل بیت (ع). اداره ترجمه

شناسه افزوده: مجمع جهانی اهل بیت (ع)

رده بندی کنگره: BP۲۶۶/ب۸۳۳ک۹۰۴۱ ۱۳۹۳

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۲۸۰۹۳

ص: ۱

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: ٣

چگونگی صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله

گروه پژوهش و پاسخ به شبهات، عبدالکریم بهبهانی

مترجم محمد امینی

ص: ۴

«کار اساسی شما [مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)] ... معرفی مکتب اهل بیت (علیهم السلام) است به دنیای اسلام. بلکه به سراسر عالم، چون امروز همه دنیا تشنه معنویت اند و این معنویت در اسلام هست و در اسلامی که در مکتب اهل بیت (علیهم السلام) معرفی می کند به نحو جامع و کاملی وجود دارد».

(از بیانات مقام معظم رهبری «مد ظله العالی»، ۱۳۸۶/۵/۲۸)

مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) که تبلور اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله) و متکی بر منبع وحیانی است، معارف ژرف و عمیقی دارد که از اتقان، استحکام و برهان برخوردار می باشد و مطابق با فطرت سلیم انسان هاست؛ بر همین اساس است که حضرت امام رضا (علیه السلام) فرمودند:

«فإنَّ الناس لو علموا محاسن كلامنا لا تبعونا» [شیخ صدوق (رحمه الله)، عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲: ۲۷۵]. این مکتب غنی و نورانی در پرتو عنایات الهی و هدایت ائمه ی اطهار (علیه السلام) و نیز مجاهدت هزاران جهادگر عرصه های علم و فرهنگ در طول قرون گذشته و حال، بسط و گسترش یافته است.

پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی (قدس سره) و تأسیس نظام اسلامی با تکیه بر قوانین اسلامی و با

محوریت ولایت فقیه، افق های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جدیدی را برای انسان های آزاده به ویژه مسلمانان و پیروان و محبان اهل بیت (علیهم السلام) گشود و توجه بسیاری از نخبگان و مستضعفان جهان را به خود معطوف کرد.

مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، مولود این دگرگونی مبارک است که به ابتکار مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (مد ظله العالی) در سال ۱۳۶۹ شمسی / ۱۹۹۰ میلادی تأسیس شد و تاکنون خدمات شایانی را در تبلیغ معارف قرآن و اهل بیت (علیهم السلام) و حمایت از پیروان اهل بیت (علیهم السلام) در سراسر جهان انجام داده است.

معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) در راستای رسالت خود جهت ارتقای شناخت و آگاهی پیروان اهل بیت (علیهم السلام) در موضوعات، سطوح، مخاطبان و عرصه های مختلف، در حوزه های تولید کتاب و مجلات به زبان های متعدد و سائر محصولات فرهنگی به فعالیت پرداخته است.

این اثر با هدف معرفی معارف اهل بیت (علیهم السلام) و پاسخ به شبهات مخالفین به ویژه وهابیان و سلفی ها تهیه شده و حاصل تلاش علمی و پژوهشی گروهی از پژوهشگران و نویسندگان فرهیخته و صاحب نظر و ارجمند می باشد.

در اینجا بر خود لازم می دانم از دبیر کل محترم مجمع، حضرات اعضای محترم شورای کتاب، مدیران محترم اداره کل پژوهش و ترجمه، رئیس محترم گروه مطالعات بنیادی، دبیر محترم شورای کتاب و گروه مطالعات بنیادی، مترجمین عزیز و همکاران اداره ی ترجمه تقدیر و تشکر نمایم. همچنین از برادرانی که در ویرایش، تایپ، مقابله، تصحیح، آماده سازی، نشر و چاپ این کتاب تلاش کردند، تشکر می کنم و توفیق همگان را از خداوند متعال مسئلت دارم.

معاونت امور فرهنگی مجمع در راستای تعمیق و پویایی آثار منتشره در حوزه ی معارف اهل بیت (علیهم السلام) در سراسر جهان، از دیدگاه ها و پیشنهادهای اساتید، فرهیخته گان، صاحب نظران و پژوهش گران ارجمند استقبال می کند تا زمینه های بسط و گسترش هرچه بیشتر معارف اهل بیت (علیهم السلام) فراهم گردد.

به امید تعجیل در ظهور و فرج منجی عالم بشریت حضرت مهدی (عج).

نجف لک زایی

معاون امور فرهنگی

ص: ۱۱

وحدت، همبستگی، اتحاد و انسجام، از اصول عقلانی و برخاسته از اعماق سرشت انسانی است؛ هم چنان که یک اصل ثابت، مسلم و همیشگی دین مقدس اسلام نیز بوده و هست و تحقق آرمان های آفرینش و نیل به اهداف عالی آن در این راستا قابل دسترسی است و قطعاً هیچ قوم و آحاد جامعه ای، در جنگ و فتنه، نزاع و تفرقه، به خیر و سعادت و کمال انسانی، نخواهد رسید.

امام امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) می فرماید:

إِنَّ اللَّهَ سَبْحَانَهُ لَمْ يُعْطِ أَحَدًا بَفُرْقِهِ خَيْرًا مِّمَّنْ مَضَى وَلَا مِمَّنْ بَقِيَ. (۱)

«خداوند سبحان، نه به گذشتگان و نه به آیندگان، با تفرقه و جدایی خیری را عطا نکرده و نمی کند».

در سایه وحدت و یک دلی است که جامعه به آرمان ها و پله های ترقی، گام نهاده و زیباترین استحکامات را بر سرتاسر جامعه حاکم می کند و محبت و صمیمیت و صلح و صفا را می گستراند.

از این رو، می بینیم قرآن کریم با لحن محکم و با هدف هدایت، چنین می فرماید:

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرِهِ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ. (۲)

ص: ۱۳

۱- (۱) - نهج البلاغه: خطبه ۱۷۶.

۲- (۲) - آل عمران: ۱۰۳.

«همه با هم، به حبل الله چنگ زنید و پراکنده نشوید و یاد بیاورید آن زمانی را که با هم دشمنی می کردید. پس خداوند دل های شما را به هم نزدیک کرد و الفت و برادری بر شما حاکم نمود و (نیز) یاد بیاورید آن زمانی را که شما، در لبه پرتگاه آتش قرار داشتید، پس خداوند شما را از آن نجات داد و خداوند این چنین آیات خود را تبیین می کند، شاید به هدایت دست یابید».

و نیز پیامبر اکرم؛ حضرت محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

«المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً». (۱)

«نسبت فرد با ایمان با مؤمن دیگر، همانند اجزای یک ساختمانند که هر جزئی از ساختمان، جزء دیگر را نگه داشته و محکم می نماید».

و نیز حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) می فرماید:

«المؤمن أخو المؤمن، كالجسد الواحد، إن اشتكى شيئاً منه وجد ألم ذلك في سائر جسده». (۲)

«مؤمن برادر مؤمن است، مانند آنکه یک جسد می باشند؛ اگر عضوی از آن به درد آید، درد و رنج آن به دیگر اعضا خواهد رسید».

بنابر این تفرقه، کینه توزی، نزاع و خون ریزی، هرگز مشروعیت و مصونیت نداشته و از کبائر و زشتی هاست که وجدان و عقل سلیم، آن را بی اساس و بی فرهنگی معرفی کرده و در دین اسلام هم شدیداً مورد نکوهش و توبیخ قرار گرفته و مرتکب آن را به عذاب الهی، وعده داده است.

جهالت جاهلان و دسیسه دسیسه گران و فتنه انگیزان، در طول تاریخ مسلمین، کوشیده است که وحدت صفوف و یک پارچگی مسلمین، به جنگ و

ص: ۱۴

۱- (۱) - اصول کافی ۱۶۶/۲؛ نهج الفصاحه: ۷۷۹؛ کنز العمال: ۱۴۱/۱.

۲- (۲) - بحار الأنوار: ۱۴۸/۶۱.

خون ریزی تبدیل شده و کینه و بغض و بد بینی و آتھام به خروج از دین و ورود در شرک را گسترش دهد. بنا بر این بر مسؤلان و رهبران امت و بر آحاد جامعه اسلامی، فرض و حتم است که اجازه ندهند چنین فضائی بر جامعه اسلامی حاکم گردد و در نتیجه ذخائر و ثروت های امت اسلام، توسط مستکبران روزگار و کافران خوش رنگ و نگار و صاحبان تراست ها و کارتل ها به راحتی و سهولت، غارت شود.

ما پیروان اهل بیت (علیهم السلام)، بر خود لازم می دانیم جهت وحدت بیشتر مسلمین و زدودن موانع این اتفاق و انسجام، نسبت های ناروائی که در طول تاریخ، به ویژه در این سال های اخیر، به مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و به صورت ناجوانمردانه نسبت داده شده، از خود دور کنیم و با تمام وجود، از این تهمت ها و نسبت ها توسط تکفیری ها و جریاناتی که آلت دست انگلیسی ها، صهونیست ها، و غارتگران امریکا و ... هستند، اعلان انزجار و تبری بجویم.

از باب نمونه:

۱ - ما که کتاب آسمانی مصون از تحریف، یعنی قرآن کریم را تنها کتاب همه مسلمین و بدون آن که کم و زیاد شده باشد و عیناً، همان قرآن کریم حضرت خاتم الانبیاء محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله) و ثقل اکبر و سرتاسر آن را داعی توحید و یکتاپرستی می دانیم؟

- ما که بزرگ ترین موفقیت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) را نفی بتها (اصنام) و نفی عبادت لات و عزری و اعلان و تحقق کلمه توحید «لا اله الا الله» می دانیم؟

- ما که خطبه های غزای توحیدی مولی الموحدين امیر المؤمنین (علیه السلام) را - شبانه روز - در مراکز آموزشی و پژوهشی، دانشگاه ها و حوزه ها و محافل علمی و تربیتی مان به تلاوت و تدریس و استضاءه می نشینیم؟

ص: ۱۵

- ما که در مساجد و مراکز عبادتی مان ، متون سراسر توحید اهل بیت پیامبر(صلی الله علیه و آله) را همانند دعای کمیل از امام علی(علیه السلام)، دعای عرفه از امام حسین(علیه السلام) و دعای ابو حمزه ثمالی از امام سجاد(علیه السلام) و ده ها دعای توحیدی دیگر تلاوت می شود و طنین انداز است:

«... متی غَبَّتْ حَتَّى تَحْتَاجَ إِلَى دَلِيلٍ يَدُلُّ عَلَيْكَ... عَمِيْتُ عَيْنٌ لَا تَرَكَ... مَاذَا وَجَدَ مَنْ فَقَدَكَ وَمَا أَلْمَذَى فَقَدَ مَنْ وَجَدَكَ...».

(۱)

- ما که هزاران اثر معرفتی و توحیدی همچون کتاب توحید شیخ اقدم «صدوق» را داریم، ما که ...

با همه این اوصاف، به صورت جاهلانه و مزورانه و مزدورانه به هدف بدبین کردن سایر مسلمین ناجوانمردانه به شرک متهم شده و می شویم!!! (فما لهم کیف یحکمون)!!؟!!

۲- اعتقاد به امام مهدی(علیه السلام) و مهدویت، ریشه قرآنی دارد و مذاهب و فرق اسلامی - روی هم رفته - به آن اعتراف دارند تا جائی که انکار آن را موجب قتل منکر آن دانسته اند. (۲)

و نیز جایگاه رفیعی از سنت و معرفت اسلامی را برای آن حضرت ذکر کرده اند و قاطبه علمای اهل بیت(علیهم السلام) و بسیاری از علمای مذاهب اسلامی، روایات و احادیث و اخباری که در شأن و ولادت آن حضرت است، مورد تصریح و تصحیح و اعتراف قرار داده اند؛ مانند صاحب سنن ترمذی، قرطبی مالکی، ابوجعفر عقیلی، سیوطی، ابن حجر عسقلانی، حاکم نیشابوری، بیهقی، ابن اثیر، بغوی، ابن قیم، ذهبی، تفتازانی، ابن کثیر دمشقی، جزری شافعی، عبدالوهاب شعرانی، متقی هندی، عبدالباقی زرقانی، سفارینی حنبلی، محمد امین

ص: ۱۶

۱- (۱) - بحار الأنوار: ۲۲۶/۹۵ (بخشی از دعای عرفه).

۲- (۲) - همانند ابن حجر هیتمی شافعی، شیخ صبای حنفی، خطابی مالکی، یحیی حنبلی و...

سویدی، شوکانی، مؤمن شبلنجی، قنوجی بخاری، کتانی مالکی، خضر مصری، غماری شافعی، ناصر الدین البانی، ابوالعلی مودودی، کمال الدین ابن طلحه شافعی، یاقوت حموی، ابو نعیم اصفهانی، ابن جوزی حنبلی، گنجی شافعی، جوینی شافعی، ابن علی شافعی همدانی، حمد الله مستوفی، ابن شحنة حلبی حنفی، خواجه پارسا حنفی، ابن صبّاغ مالکی، سراج رفاعی، ابن طولون دمشقی، ابو عیّاس قرمانی حنفی، ابن عامر شیراوی، ساباط قاضی حنفی، قندوزی حنفی، حمزاوی شافعی مصری، زرکلی سلفی، یونس سامرایی، احمد طوسی بلاذری، ابن شاکر بدری شافعی، عبدالکریم یمانی، صبان شافعی، ابن عماد دمشقی حنبلی و غیر اینان... .

حال نگاه بیندازید و ببینید:

امام مهدی(علیه السلام) و مهدویّت - که در کتاب و سنّت، محکم ترین ریشه و اساس و برهان و این همه معترف به تواتر و صحت و ولادت و حیات از جمیع فرق اسلامی دارد- چگونه با زشت ترین تعبیرها مورد استهزاء و تمسخر و افتراء و نسبت های ناروا قرار گرفته است؟!.

از این عصاره انبیاء و خلف اوصیا، گاهی به «امام مزعوم» و گاهی به «معدوم» و ... تعبیر می شود!! و گاهی می نویسند که شیعیان کنار سرداب حله یا سرداب بغداد، یا سرداب سامرا (1) و یا ... مرکبی را آماده می کنند تا آن که او وقتی که از آن سرداب خارج شد، سوار آن مرکب شود!. اینان هنگام نماز هم، هم چنان در کنار مرکب باقی می مانند، زیرا ممکن است که در همان وقت از سرداب خارج شود و کسی کنار مرکب نباشد تا او را سوار کنند!!.

ص: ۱۷

وارونه نشان دادن حقایق، تحریف و سیاه‌نمایی در زمینه اعتقادات و معارف حقه اهل بیت (علیهم السلام) توسط دشمنان و بقاء بر میت‌های آکله‌الاکباد و آنان که گوینده «لا اله الا الله و محمد رسول الله» و معتقدان معاد و محشر و اهل قبله و قرآن را همانند گوسفند سر می‌برند و جهت جلب رضایت سردمداران کفر و غاصبان قدس، همه‌گونه خوش‌خدمتی دارند و در تمام دوران ننگین رژیم جعلی و سفاک صهیونیستی، در حمایت از مظلومین فلسطین، و مقدسات مسلمین حتی یک فشنگ و یا تیری رها نکرده‌اند، اما هر روز شاهد آنیم که دسته‌دسته اهل قبله و توحید و بعثت و معاد را با کمال شقاوت و بی‌رحمی، قطعه‌قطعه و به آتش می‌کشند و فتنه و تفرقه را بین امت اسلام می‌گسترانند.

لازم به تذکر است: این دو مورد به عنوان نمونه بود و گرنه مسلمانان هر روزه شاهد نشر و بسط صدها مورد دیگر با هزاران سایت و کتاب و مقالات و نرم‌افزار، توسط این مجموعه فاقد عاطفه و رحم و متحجر و تکفیری با هدف شوم تفرقه‌افکنی و جنگ و جدال در امت اسلامی می‌باشند، فالی الله المشتکی.

در هر صورت، ما به عنوان این که به حفظ وحدت مسلمین و قطع ید اجانب از بلاد اسلامی و زدودن اتهامات و افتراءات از مکتب اسلام و معارف اهل بیت (علیهم السلام) مکلفیم، بر خود واجب می‌دانیم جهت زایل کردن بدبینی از ذهنیتی که اینان در بین عموم مسلمین با دروغ، نفاق، افتراء و بهتان ساخته‌اند، اقدام نماییم و انزجار و بی‌زاری خود را از این تفرقه‌افکنان و جنگ‌افروزان وابسته به استکبار و کفر جهانی، اعلان نماییم.

مجموعه «فی رحاب اهل البیت (علیهم السلام)» (۱) حدود چهارده سال پیش، جهت زدودن این ذهبت و زدودن برخی از موانع وحدت، در معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و با کمک، مساعدت و همکاری گروهی از فضلا و محققین (۲)، طراحي و سپس مورد تنظيم و تدوین قرار گرفت.

بحمدالله به سرعت و به طور گسترده و چشمگیر، مورد استقبال محافل علمی و پژوهشی و علاقه مندان و دوستان وحدت مسلمین، قرار گرفت.

شخصیت های علمی و دست اندرکاران نشر و قلم و گروه های محاوره و مناظره، در همان زمان تدوین و نشر، پیشنهاد ترجمه ی این مجموعه را به زبان های زنده دنیا دادند که بحمدالله ترجمه فارسی آن توسط اداره ترجمه

ص: ۱۹

۱- (۱) - این مجموعه بیش از چهل جلد است که هر یک از آنها به یک موضوع و یک شبهه اختصاص دارد و به زبان عربی و با سبک مقارنه و ارائه دلائل تنظیم یافته است.

۲- (۲) - جهت تقدیر از زحمات عزیزانی که در این مجموعه به نوعی تلاش داشته و نقشی که در تحقق این کار علمی و فرهنگی داشته اند. متذکر می شویم: ۱- ابوالفضل اسلامی (علی)؛ مسؤول گروه و مشرف علمی پروژه. ۲- سید منذر حکیم؛ پیگیر امور مجموعه. ۳- ۵- سید عبدالرحیم موسوی (رحمه الله)، شیخ عبدالکریم بهبهانی و صباح بیاتی؛ تهیه کنندگان بعضی از متون مجموعه. ۶- ۹- شیخ عبدالأمیر سلطانی، شیخ محمد هاشم عاملی، شیخ محمد امینی و شیخ علی بهرامی؛ تصدی مسائل استخراج و مقابله. ۱۳ - ۱۰- سید محمدرضا آل ایوب، عباس جعفری، حسین صالحی و عزیز عقابی؛ در مسائل تصحیح و تطبیق و روند امور. ضمن آن که از نظرات ارزشمند آقایان: شیخ جعفر الهادی (خوشنویس)، شیخ محمد هادی یوسفی غروی، استاد صائب عبدالحمید و غیر اینان در برخی از این متون استفاده کرده ایم. جزاهم الله خیر الجزاء. (ناشر)

معاونت امور فرهنگی، آماده گردید و اینک مورد بررسی مجدد و ویراستاری قرار گرفت و تقدیم علاقه مندان می شود.
امید است که این تلاش و جهاد فرهنگی، مورد قبول پروردگار متعال و عنایت حضرت بقیه الله الأعظم (عج) قرار گرفته باشد.

گروه مطالعات بنیادی

ابوالفضل اسلامی (علی)

۱۳۹۲/۸/۲۸

ص: ۲۰

نگرش شیعه و سنی به صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله)

از جمله مسایل اساسی و مورد اتفاق مسلمانان، مسأله صلوات بر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) است، اما در چگونگی آن اختلاف است. شالوده و اساس این مسأله بر گرفته شده از قرآن است.

خداوند می فرماید:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (۱).

«خداوند و فرشتگانش بر پیامبر، صلوات می فرستند، ای کسانی که ایمان آورده اید! براو صلوات فرستید و سلامی کنید، سلامی نیکو».

این آیه با آیاتی که خداوند بر بندگان خود صلوات فرستاده مشترک است؛ مانند آیه:

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (۲).

«اوست که خود و فرشتگانش بر شما درود می فرستند تا شما را از تاریکی، به روشنی برد؛ زیرا خداوند با مؤمنان مهربان است».

و نیز با آیه ۱۰۳ سوره توبه که می فرماید:

ص: ۲۱

۱- (۱) - احزاب (آیه): ۵۶.

۲- (۲) - احزاب (آیه): ۴۳.

«از داراییهایشان صدقه بستان تا آنان را پاک و منزه سازی و برایشان دعا کن؛ زیرا دعای تو مایه آرامش آنان است و خدا شنوا و داناست.»

این آیه به درود فرستادن پیامبر بر بعضی از مردم اشاره می کند.

بیشتر مفسرین معتقدند: درود و ثنای انسان بر پروردگار، به معنای نیایش و تعظیم اوست و صلوات خداوند به انسان، تکریم و رحمت به بنده است به دلیل آیه: «شما را از تاریکیها به سوی نور می رساند و او با مؤمنان رحیم است»؛ و درود پیغمبر بر مؤمنان، به معنای درخواست خیر و برکت برای آنان است. و صلوات فرشتگان بر پیامبر، یا بر مؤمنان به معنای طلب دعا و استغفار برای آنان است. (۱)

چرخه صلوات بین انسان و پروردگار و رسول و درود فرستادن انسان بر خدا و صلوات خداوند بر بنده و نیز صلوات پیامبر بر مؤمنان و صلوات آنان بر پیامبر، نمایانگر شکل کاملی از پیوستگی و همبستگی بین خالق و مخلوق و میان امت و رهبر است تا هر یک، وظیفه و منزلت طرف مقابل خود را بشناسند و حریم هر کدام در این رویارویی و در سایه این پیوند، حفظ شود.

ص: ۲۲

۱- (۱) - تفسیر المیزان: ۳۹۷/۹، ۳۵، ۱۶، همچنین به التفسیر الکبیر: ۱۶ / ۱۸۰ و ج ۲۵ / ۲۲۷، ۲۱۵ مراجعه شود.

انسان به خاطر عبودیت و بندگی، خداوند متعال را تعظیم می کند و در پیشگاه خالق بزرگش، سر به تسلیم می ساید. و اگر از جانب پروردگار، بنده آگاه و دانا، ستوده شود، به خاطر قدر دانی و تکریم از چنین انسانی است.

صلوات مؤمنین بر رسول خدا - در واقع - اعتراف و اعتقاد به منزلت پیامبر و اعلام فرمانبر داری از ولایت آن حضرت است. و درود و صلوات پیامبر اکرم بر افراد با ایمان، به خاطر تقدیر، تشویق و افزودن بر خیر و نیکی آنان می باشد.

وقتی خدا و فرشتگانش بر رسول اکرم صلوات می فرستند و از مؤمنین خواسته می شود آنان نیز صلوات بفرستند، نشانگر عالی ترین درجه بزرگواری و شرف، برای رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) است.

به دنبال پیامبر، امت ایشان که به او ایمان آورده و گوش به فرمان حضرت شدند، از این مقام و منزلت برخوردار می گردند و از درود و صلوات خدا، ملائکه و رسول اکرم، بهره مند می شوند.

عبارت صلوات بر پیغمبر (صلی الله علیه و آله)

اجماع فقهای مذهب اهل بیت (علیهم السلام) بر این است که در نماز، جایز نیست به صلوات بر پیامبر اکرم اکتفا شود بلکه واجب است خاندانش هم به دنبال آن حضرت ذکر شوند. (۱)

ص: ۲۳

دلیل آنان اخبار و روایات محکم و قطعی است که در میراث فرهنگی - شیعه و سنی - آمده است مانند حدیث مشهوری که در مصادر سنی آمده که: روزی به پیامبر خدا عرض شد: یا رسول الله! چگونه سلام بر شما را دانستیم، ولی با چه عبارتی بر شما صلوات بفرستیم؟ فرمود:

«فقولوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» (۱)؛

«بگویید: پروردگارا! بر محمد و آل محمد درود فرست همان گونه که بر ابراهیم فرستادی، به درستی تو دارای صفاتی ستوده و بزرگواری.

مفسرین نظیر این حدیث را در ذیل تفسیر آیه: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ.... (۲) آورده اند؛

روایتی بالحنی قاطع همراه با تأکید، در کتاب (الصواعق المحرقة) ابن حجر آمده است که:

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: بر من صلوات بریده نفرستید. سؤال کردند: صلوات بریده چیست؟

فرمود بگویید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ» و بعد ساکت شوید بلکه این گونه بگویید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ» (۳).

ص: ۲۴

۱- (۱) - صحیح بخاری: ۶ / ۲۹۱ - ۲۱۷، سنن الترمذی: ۵ / ۳۵۹ / ح ۳۲۲۰، این حدیث مورد اتفاق همگان است.

۲- (۲) - احزاب (آیه): ۵۶.

۳- (۳) - صواعق محرقة: ۲۲۵ / چاپ بیروت.

علی رغم این همه ادله فراوانی و تاکید آنان بر باهم آوردن صلوات بر پیامبر مکرم اسلام و خاندان او لکن فقه اهل سنت بر وجوب قطعی صلوات بر آل محمّد اعتراف نمی کند، لذا برخی، ذکر آل او را واجب می دانند و بعضی، آن را واجب نمی شمارند (۱) و به دلایل سست و بی اساسی استناد نموده اند که قلم از نوشتن آن شرم می کند؛ مانند این که گفته اند:

«عدم وجوب، اولی است؛ زیرا وقتی از حضرت درباره اهل بیتش پرسیدند، حضرت پاسخ آنان را داد، اما خود شخصاً از ابتدا راجع به آنان به مردم چیزی نفرمود» (۲).

در جواب آنان می گوییم:

در بیان احکام الهی مربوط به موضوع مسأله ای، گاهی پیامبر (صلی الله علیه و آله) به سؤال مردم و پاسخی که به آنان می دادند اکتفا می ورزیدند و اگر هم از طرف مردم سؤال مطرح نمی شد، روش پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) این بود که خود به بیان حکم شرعی می پرداخت.

این شیوه در قرآن بسیار آمده است، آیاتی با جمله *يَسْأَلُونَكَ*؛ یعنی: «از شما می پرسند» شروع می شوند، مانند: درباره حیض از شما می پرسند» (۳).

ص: ۲۵

۱- (۱) - المجموع، امام نووی: ۳ / ۴۶۷ - ۴۶۶.

۲- (۲) - مغنی، ابن قدامه: ۱ / ۵۸۱؛ شرح کبیر: ۱ / ۵۸۱ (در پاورقی مغنی، چاپ الکتاب عربی آمده است).

۳- (۳) - بقره (آیه): ۲۲۲.

«از تو دربارهٔ جنگ کردن در ماه حرام سؤال می کنند». (۱)

و نیز آیه در بارهٔ شراب و قمار از تو سؤال می کنند (۲). و آیات دیگر.

به فرض صحت و درستی چنین ادعایی، بایستی بگوییم. برای چنین مسائلی، اگر از طرف مردم سؤالی مطرح نمی شد، حکمی از طرف خدا هم نازل نمی گشت! آیا این چنین نتیجه گیری صحیح و روا است؟!!

خاندان پیغمبر چه کسانی اند؟

نظر قطعی و پایدار مکتب اهل بیت دربارهٔ دودمان رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) که بایستی بر آنان صلوات فرستاده شود، عبارتند از: (افراد معصوم آن خاندان؛ زیرا بر افراد دیگری غیر از آنان واجب نیست). (۳)

اثبات این مطلب، نیاز به دلیل و برهان ندارد؛ زیرا چیزی شبیه به ضروری مذهب شمرده شده و نیز دهها حدیث از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در مصادر و کتابهای سنّی بر این مدّعا دلالت می کنند؛ مانند روایتی که امام احمد در مسند خود آورده که: رسول اکرم (صلی الله علیه و آله)، جامهٔ

ص: ۲۶

۱- (۱) - بقره (آیه): ۲۱۷.

۲- (۲) - بقره (آیه): ۲۱۹.

۳- (۳) - تذکره الفقهاء: ۳ / ۲۳۴.

یمانی (رواندازی که از یمن به حجاز آورده می شد) بر روی (حضرت) فاطمه و (امام) علی و حسن و حسین (علیه السلام) انداخت و سپس با اشاره به آنان رو به کرد و فرمود: «پروردگارا اینان آل محمد اند؛ پس صلوات و برکات خود را بر محمد و آل محمد فرو فرست، به درستی که تو بزرگوار و دارای صفات ستوده ای». (۱)

با این همه اخبار و احادیث و فراوانی و آشکار بودن آنان، این مسأله بی نیاز از بحث و بررسی و هر گونه گفتمان است، اما علی رغم این، تفسیرهای بعیدی می گوید: خاندان و اهل بیت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) عبارتند از: پیروان او، امت او، پیروان و افراد خاص او (بین ۳ تا ۷ نفر و حد اکثر ۱۰ نفر)، یا خاندان او که شامل عشیره و فامیل می شوند. و نیز برخی گفته اند: مقصود، قوم او، بعضی دیگر معتقدند: مراد از اهل بیت، افرادی از خویشان حضرت که صدقه بر آنان حرام شده و عده ای دیگر آنان را به بنی هاشم تفسیر کرده اند. (۲)

و بنابر مذهب حسن، مراد از آل محمد، شخص محمد است! و این دورترین و عجیب ترین رأی است!!

بهبتر است این بحث را با سخن فخر رازی در تفسیر کبیر به پایان برسانیم. او می نویسد:

ص: ۲۷

۱- (۱) - مسند احمد: ۶/ ۳۲۳.

۲- (۲) - الصواعق المحرقة: ۲۲۵. و نیز به مجموع نووی: ۳/ ۴۶۶ چاپ دار الفکر مراجعه شود.

«و من معتقدم که آل محمد (صلی الله علیه و آله) کسانی هستند که با پیامبر پیوند دارند؛ بنابراین هر کس که با پیامبر، پیوندش بیشتر و کاملتر است، جزو خاندان حضرت می باشد.»

و شکی نیست که پیوند و ارتباط میان (حضرت) فاطمه، علی، حسن، و حسین (علیهم السلام) با رسول الله (صلی الله علیه و آله) بیشتر و شدیدتر بود و این با نقل متواتر معلوم است، پس واجب و لازم است آنان را آل محمد بدانیم و اگر خاندان پیامبر را بر امت وی و کسانی که دعوت حضرت را پذیرفتند نیز معنا کنیم، آنان را فرامی گیرد، پس به هر صورتی که تفسیر شان کنیم، آنان نیز آل محمد اند.

اما آیا شامل افراد دیگری نیز می شوند؟ تفسیرهای متفاوتی شده است؛ صاحب تفسیر کشاف می گوید:

«وقتی آیه مودت بر حضرت نازل شد، عرض کردند: بر چه کسانی از نزدیکان شما واجب است مهر و مودت بورزیم؟ فرمود: بر علی و فاطمه و دو فرزندشان.»

پس این چهارتن، نزدیکان پیامبر هستند. و اگر این را ثابت نماییم، به چند دلیل می بایستی نام آنان را با عظمت خاص یاد کنیم.

فخر رازی در دلیل دوم می گوید:

«ثنا و دعا بر آل محمد بیانگر مقام والای آنان است. به همین جهت این دعا: اللهم صل علی محمد و آل محمد و ارحم محمد و آل و آل

محمد» پایان بخش تشهد قرار گرفته و این گونه تعظیمی در حق افراد دیگر نیامده است». (۱)

فخر رازی در تفسیر خود، تأکید می‌ورزد صیغه صلوات بر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) عبارت است از: «اللهم صلّ علی محمد و علی آل محمد...». (۲)

نگرش فقهی به صلوات

در اصل وریشه صلوات - میان مسلمانان - اختلافی نیست و نیز همه به ثواب آن و فضیلت و مستحب بودنش در همه اوقات، اذعان دارند، زیرا در بسیاری از اخباری که از طریق شیعه و سنی رسیده آمده است. برای نمونه فرمایش پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله): است که می‌فرماید:

(من صلی علی صلاه صلی الله علیه بها عشرًا). (۳)

«هر کس بر من - یک صلوات بفرست، خداوند بر او ده صلوات می‌فرستد».

اختلاف - فقط - در دو مورد شده است:

اول: صیغه و شکل صلوات چگونه باید باشد؟

پیرامون این مسأله توضیح دادیم و نظر حق را ثابت کردیم و گفتیم ذکر «آل محمد» هنگام صلوات بر پیامبر، نزد همه مسلمانان

ص: ۲۹

۱- (۱) - التفسیر الکبیر: ۲۷ / ۱۶۶.

۲- (۲) - همان: ۲۵ / ۲۷۷.

۳- (۳) - الجامع لاحکام القرآن: ۱۴ / ۲۳۵.

نه تنها مشروع، بلکه عملی مطلوب و خواسته شده است و اگر هنگام درود فرستادن بر آن حضرت، به اهل بیت او صلوات، فرستاده نشود، صلوات، ناقص و ناتمام است، همان گونه که در حدیث شریف پیامبر آمده بود.

دوم: درود بر پیامبر و خاندانش چه موقع واجب می شود؟

ذیلاً به بررسی این مطلب می پردازیم.

تردیدی نیست آیه - صلوات - به شکل امر و با نحوه دستوری آمده؛ زیرا بعد از این که فرمود: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ.... بلا فاصله با گفتاری همراه با تأکید و درخواست مصرانه می فرماید: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا و می دانیم علمای علم اصول، معتقدند صیغه امر بر وجوب دلالت می کند، بر همین اساس، زمینه سؤال بعدی پیش می آید.

چه وقت صلوات واجب می شود؟

زمخشری در تفسیر خود می نویسد:

اگر سؤال شود: آیا صلوات بر پیامبر، واجب است یا مستحب؟ پاسخ می دهیم: واجب است، ولی در کیفیت وجوب آن بین دانشمندان اختلاف است:

۱- برخی آن را به هنگام ذکر نام آن حضرت، واجب می دانند و به این حدیث نبوی (صلی الله علیه و آله) که می فرماید: از رحمت خدا به دور است

آن کس که نام مرا بشنود و صلوات نفرستد، سزای او ورود به آتش است، استناد کردند.

روایت شده از تفسیر آیه: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ...» از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) سؤال کردند، حضرت پاسخ داد: این از علوم و اسرار غیبی است و اگر از من نمی پرسیدید، شما را بر آن مطلع نمی کردم! هرگاه نامم پیش مسلمانی برده شود و او بر من صلوات نفرستد، دو فرشته ای که خداوند همراه من وکیل نموده - از همان جا - به او می گویند: غفر الله لک خداوند تو را بیامرزد و در پاسخ آنان خدا و فرشتگانش می گویند: آمین».

۲ - گفتن صلوات در هر مجلس، یک بار واجب است، هر چند نام حضرت چند بار تکرار شود؛ مانند: شنیدن یا خواندن مکرر آیه سجده و همچنین تکرار عطسه که یک بار سجده یا دعا کفایت می کند، همان طوری که در اول و آخر دعا صلوات فرستاده می شود.

۳ - و بعضی دیگر معتقدند: صلوات فرستادن در تمام عمر، یک مرتبه واجب است، همان گونه که در اظهار شهادتین برای مسلمان شدن، یک بار را واجب نمودند، اما مقتضای احتیاط این است که در هر یادی که از حضرت می شود، بر او صلوات فرستاده شود؛ کما این که احادیثی بر این مطلب دلالت می کنند.

(زمخشری در ادامه می نویسد) اگر پرسید: «آیا صلوات شرط در جواز نماز است یا خیر؟ می گویم: ابو حنیفه و اصحاب او، آن را شرط نمی دانند. و به نقل از ابراهیم نخعی، صحابه پیامبر در تشهد، فقط

به ذکر: السلام علیک ایها النبی اکتفا می کردند، اما شافعی آن را شرط می دانست» (۱).

قرطبی در تفسیرش می نویسد:

«صلوات در طول عمر یک بار فرض و واجب است و در هر حال، صلوات فرستادن از سنتهای واجب مؤکد است، لذا ترک آن شایسته نیست و کسی از آن غفلت می ورزد که از خیر بی بهره است» (۲).

ابن حزم در المحلی معتقد است:

«صلوات در طول عمر، یک مرتبه واجب است و بیشتر از آن مستحب است».

و در پاسخ به شافعی که آن را واجب دانسته می گوید:

«این ادعا بی دلیل است و این که بیش از یک بار واجب است، تکرار شود، بایستی برای آن حد، و اندازه ای در نظر بگیریم و راهی برای آن نیست؛ زیرا بر عدد معینی دلیل نداریم (۳) و این دیدگاه جصاص نیز می باشد (۴).

شافعی معتقد است، فقط در آخرین تشهد نماز، صلوات واجب است.

ص: ۳۲

۱- (۱) - کشاف، زمخشری: ۵۵۸/۳ - ۵۵۷.

۲- (۲) - الجامع لاحکام القرآن: ۱۴ / ۲۳۳ - ۲۳۲.

۳- (۳) - المحلی: ۲۷۳/۳.

۴- (۴) - احکام القرآن: ۴۸۴/۳.

حنبل‌ها این رأی را نیز پذیرفته‌اند و به چندین دلیل استدلال کرده‌اند (۱).

ولی نظر مذهب اهل بیت (علیهم السلام) این است که :

«وَجُوبُ صَلَوَاتِ بَرِّ بِرِئَامِ بَرِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فِي كُلِّ حَالٍ مِنْ حَالَاتِهِ، مِنْ رُؤْيُ الْبَرِّ فِي رُؤْيِ الْبَرِّ، مِنْ رُؤْيِ الْبَرِّ فِي رُؤْيِ الْبَرِّ، مِنْ رُؤْيِ الْبَرِّ فِي رُؤْيِ الْبَرِّ.»

شیخ طوسی در استدلال بر این مسأله می‌نویسد:

«به دلیل اجماع فقهای شیعه و نیز موافقت نمودن با شیوه احتیاط واجب است؛ زیرا خلافی نیست در این که اگر کسی در نمازش صلوات بگوید، نماز او صحیح و پذیرفته است و اگر صلوات را ترک کند، دلیلی بر صحت چنین نمازی نیست!

دلیل دیگر، آیه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» است، خداوند در این آیه امر به صلوات نموده است که دلالت بر وجوب آن می‌کند و هیچ موردی، شایسته تر از این (نماز) نیست.»

سپس شیخ طوسی سه روایت که بر وجوب صلوات دلالت می‌کنند، می‌آورد. راوی روایت اول، کعب بن عجره و روایت دوم را عایشه از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) روایت سوم را ابو بصیر از حضرت امام صادق (علیه السلام) نقل می‌کند. (۲)

در تذکره الفقهاء آمده:

ص: ۳۳

۱- (۱) - الفقه علی المذاهب الاربعه: ۱/ ۲۳۷، ۲۳۶ و همچنین به مغنی ابن قدامه مقدسی: ۱/ ۵۸۰-۵۷۹ مراجعه شود.

۲- (۲) - کتاب خلاف: ج ۱، ص ۳۶۹-۳۷۱.

«امر بر وجوب دلالت می کند و اجماع داریم در غیر از نماز، صلوات واجب نیست. و نیز عایشه گوید: از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) شنیدم که می فرمود: «نماز بدون طهارت و نیز بدون صلوات بر من پذیرفته نیست». و امام صادق (علیه السلام) فرمودند: هر کس نمازی بخواند و صلوات بر پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) را عمداً ترک کند، نماز او پذیرفته نیست. (۱)

چکیده

از آنچه گذشت، ثابت می شود، که سزاوار است در هر وقت بر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) صلوات فرستاده شود. و واجب است در هر دو تشهد گفته شود. از این جا واضح می شود نمازی که در آن صلوات بر پیامبر (صلی الله علیه و آله) نباشد، باطل است. و نیز روشن شد که مقصود از صلوات بر پیغمبر، صلواتی است که به همراه آن، صلوات بر خاندان او نیز باشد.

بنابه فرمایش رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) صلواتی که در آن ذکر از «آل نشود، صلوات ناقص و بریده است که شخص حضرت از آن نهی می کردند.

ص: ۳۴

و در نتیجه نماز فریضه - واجب - که بدون یاد و ذکر خاندان

پیامبر باشد، مانند نمازی است که هرگز در آن صلوات ذکر نشده باشد که هر دوی آنان باطل اند، همان گونه که امام شافعی سروده:

یا آل بیت رسول الله حُبُّکُم فرض من الله فی القرآن أنزله

کفاکم من عظیم الشأن أنکم من لم یصلّ علیکم لا صلاه له (۱)

«ای خاندان رسول خدا! از طرف خداوند در قرآن آمده دوستی شما آل محمد واجب است.

نشان عظمت و بزرگواری شما همین بس است که هر کس بر شما صلوات نفرستد، نمازی از او پذیرفته نیست».

امّا ذکر دیگران در نماز، سخن پوچ و بی دلیلی است. حقیقت امر همان است که فخر رازی فرموده که: صلوات بر اهل بیت (علیهم السلام) به همراه صلوات بر حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) آورده شود که این منزلت سترگ، مخصوص به آل محمد است و شامل بقیه مردم نمی شود.

ص: ۳۵

۱- (۱) - الصواعق المحرقة ابن حجر: ۲۲۸، در تفسیر آیه إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ.... در تفسیر سخن شافعی در این دو بیت می گوید: احتمال دارد نماز صحیحی برای او نیست؛ یعنی به همراه صلوات بر پیامبر بر آل او نیز فرستادن صلوات واجب است. و نیز احتمال دارد مقصود وی نماز کاملی نخوانده تا با رأی خود او سازگاری داشته باشد.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

